

Інститут української мови НАН України
Північноукраїнський діалектологічний центр
Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Житомирський історико-філологічний інститут регіональних
досліджень

ВОЛИНЬ- ЖИТОМИРЩИНА

Історико-філологічний збірник
з регіональних проблем

22 (II)

Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
2010

УДК 82.07
ББК 83.3 (4укр.-4ж)-я5
В67

РЕДАКТОРИ:

Віктор Мойсієнко, доктор філологічних наук
Володимир Єршов, кандидат філологічних наук

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Петро Білоус, доктор філологічних наук
Іван Вихованець, доктор філологічних наук
Катерина Городенська, доктор філологічних наук
Павло Гриценко, доктор філологічних наук
Василь Німчук, доктор філологічних наук
Ростислав Радишевський, доктор філологічних наук
Григорій Сивокінь, доктор філологічних наук
Елеонора Соловей, доктор філологічних наук
Микола Сулима, доктор філологічних наук
Олександр Чирков, доктор філологічних наук

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Володимир Білобровець

Збірник «Волинь-Житомирщина» внесено до переліку науково-фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора й кандидата філологічних наук (Постанова Президії ВАК України від 11.10.2000 р. № 1-03/8. Перереєстровано 01.07.2010 р. № 1-05/5).

Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія КВ № 12979-1863-Р від 16.07.2007 р.

Контактні адреси редакції:

*Житомирський державний університет імені Івана Франка.
10031. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40, корп. 4, ауд. 401.
Телефони: (0412) 25-42-64, (0412) 25-24-67.*

Описова діалектологія

Юлія АБРАМЯН
ДИНАМІКА РОСЛИННИЦЬКОЇ
ЛЕКСИКИ В
СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ
ГОВІРКАХ.....6

Григорій АРКУШИН
СТВЕРДЖУВАЛЬНІ ТА
ЗАПЕРЕЧНІ ЗАХІДНОПОЛІСЬКІ
СЛОВА-РЕЧЕННЯ.....17

Марія БРУС
ФЕМІНІТИВИ ПІВНІЧНОГО
НАРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ.....23

Марина ВОЛОШИНОВА
ДІАЛЕКТНІ НАЗВИ ЇЖИ:
СЛОБОЖАНСЬКО-ПОЛІСЬКІ
ПАРАЛЕЛІ.....35

Ірина ГЛУХОВЦЕВА
ДО ПИТАННЯ ПРО ЧАСТОТУ
ВЖИВАННЯ СТІЙКИХ
СПОЛУЧЕНЬ СЛІВ В
УКРАЇНСЬКИХ
СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ
ГОВІРКАХ.....41

Катерина ГЛУХОВЦЕВА
ПРІЗВИЩА ЖИТЕЛІВ
ЛУГАНЩИНИ, СПІВВІДНОСНІ З
НАЗВАМИ ОДЯГУ ТА
ВЗУТТЯ.....48

Інна ГОРОФ'ЯНЮК
ЗІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ НАД
ПОДІЛЬСЬКО-ПОЛІСЬКИМИ
ПАРАЛЕЛЯМИ В
ДЕНДРОЛЕКСИЦІ.....56

Галина ДОБРІЛЬОЖА
ПОЛІСЬКА КОМПАРАТИВНА
ФРАЗЕОЛОГІЯ
АНІМАЛІСТИЧНОГО
СПРЯМУВАННЯ.....65

Наталія ДЯЧЕНКО
НОМІНАЦІЯ ЧАСТИН РУКИ В
ГОВІРЦІ СЕЛА НЕВГОДИ
ОВРУЦЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....72

Руслана ЗІНЧУК
СЛОВОЗМІНА ІМЕННИКІВ
ЖІНОЧОГО РОДУ, ОФОРМЛЕНИХ
ЗА ЗРАЗКОМ ДАВНІХ *-ĭ-ОСНОВ,
У ЗАХІДНОПОЛІСЬКИХ ТА
СУМІЖНИХ ГОВІРКАХ.....79

Олександр ПЩЕНКО
ДИФТОНГІ В
ПІВНІЧНОУКРАЇНСЬКИХ
ДІАЛЕКТАХ (за даними
інтонаграфування).....89

Галина КОБИРИНКА
ПІВНІЧНІ ТА ПІВДЕННІ
АКЦЕНТНІ ТИПИ ДІЄСЛІВНИХ
ФОРМ 1 ОСОБИ ОДНИНИ
ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ.....101

Наталія КОВАЛЕНКО
МАТЕРІАЛИ ДО СЛОВНИКА
НАРОДНИХ ПОРІВНЯНЬ У
ЗАХІДНОПОДІЛЬСЬКИХ
ГОВІРКАХ.....107

Ганна КОЗАЧУК
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ТА
ДЕРИВАЦІЙНА СТРУКТУРА
ВІДНОСНИХ ПРИКРЕТНИКІВ У
НАДБУЗЬКО-ПОЛІСЬКИХ
ГОВІРКАХ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ.....115

Ганна КОНТОРЧУК
ЛЕКСИКО-СЛОВОВІРНІ
ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІСЬКИХ НАЗВ
БДЖОЛИНОЇ СІМ'І.....123

Мігай КОЧІШ
УКРАЇНСЬКЕ ТА БІЛОРУСЬКЕ
МОВОЗНАВСТВО В СЕГЕДІ.....130

Ганна КРАЄВСЬКА
ПОЛІСЬКО-ПОДІЛЬСЬКІ
ПАРАЛЕЛІ В ЛЕКСИЦІ
НАРОДНИХ
РЕМЕСЕЛ.....136

Василь КРИВОЛАПЧУК
НАЗВИ МИСЛИВСЬКОЇ ЗБРОЇ В
ГОВІРКАХ ОБРУЦЬКОГО ТА
ЛУГІНСЬКОГО РАЙОНІВ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ....142

Тетяна КУКСА
СТАТИЧНІ Й ДИНАМІЧНІ
ЕЛЕМЕНТИ В УКРАЇНСЬКИХ
ГОВІРКАХ КРИМУ.....152

Володимир КУРИЛЕНКО
ДИТЯЧІ НАЗВИ, ВИГУКИ ТА
ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНІ СЛОВА
В ПОЛІСЬКИХ
ГОВОРАХ.....158

Валентина ЛЕСНОВА
ДІАЛЕКТНА ОЦІНКА ЛЕКСИКА:
СЛОБОЖАНСЬКО-ПОЛІСЬКІ
ПАРАЛЕЛІ.....178

Яна ЛИТВИНЕНКО
ЗАГАЛЬНОПОЛІСЬКИЙ
КОНТЕКСТ ОРНІТОЛЕКСИКИ
СХІДНОПОЛІСЬКИХ
ГОВІРОК.....186

Ганна МАРТИНОВА
СТАТИЧНЕ Й ДИНАМІЧНЕ У
ФОНЕТИЧНІЙ І ФОНОЛОГІЧНІЙ
СИСТЕМАХ ПІВНІЧНИХ
СЕРЕДНЬОНАДДІПРЯНСЬКИХ
ГОВІРОК.....201

Лариса НАКОНЕЧНА
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ
ПАРАЛЕЛІ В
ЗАХІДНОПОЛІСЬКИХ І
ГУЦУЛЬСЬКИХ ГОВІРКАХ (НА
МАТЕРІАЛІ ЛІСОВОЇ
ЛЕКСИКИ).....210

Оксана НЕСТЕРЧУК
МАЛОВЖИВАНІ СУФІКСИ ТА
УНІФІКСИ У ВАРІАНТАХ
ЖІНОЧИХ ВЛАСНИХ ІМЕН
ЖИТЕЛІВ ЗАХІДНОГО
ПОЛІССЯ.....217

Стефанія ПАНЦЬО
СЛОВОТВІРНІ ПАРАЛЕЛІ В
ПОЛІСЬКИХ ТА ЛЕМКІВСЬКИХ
ГОВІРКАХ: ІМЕННИКОВІ
ДЕРИВАТИ.....223

Ірина РОМАНИНА
ТЕКСТ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ
ДІАЛЕКТНОГО МОВЛЕННЯ
ГАЛИЧАН І
ПОЛЩУКІВ.....229

**Рената РОМАНЮК та Єлизавета
БАРАНЬ**
ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ДІАЛЕКТОЛОГІЇ В
УГОРЩИНІ.....235

Анатолій САГАРОВСЬКИЙ
ДІАСПОРНИЙ ОСТРІВЕЦЬ
ЛІВОБЕРЕЖНОПОЛІСЬКОГО
ДІАЛЕКТУ НА
ВОРОНЕЖЧИНІ.....244

Марина СЕРЕБРЯК
СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ІДЕОГРАФІЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ
КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕМ
СЕРЕДНЬОГО ПОЛІССЯ ТА
СУМІЖНИХ ТЕРИТОРІЙ.....251

Анастасія СЕДИХ
АНТРОПОГНОСТИЧНА ЛЕКСИКА С.
ОЗЕРЕЦЬ ДУБРОВИЦЬКОГО
РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛАСТІ.....256

Оксана СІМОВИЧ
АРХЕТИП ВОДА В ПОЛІСЬКОМУ
МОВНОМУ
ПРОСТОРІ.....262

Тетяна ТИЩЕНКО
СХІДНОПОДІЛЬСЬКО-ПОЛІСЬКІ
ПАРАЛЕЛІ В ЛЕКСИЦІ
БДЖІЛЬНИЦТВА.....266

Марина ТКАЧУК
МІКОНОМІНАЦІЯ В
ЧОРНОБИЛЬСЬКИХ ГОВІРКАХ
(питання реконструкції
ареалу).....275

Наталія ХОБЗЕЙ

ДІСЛОВ'Я З ПРЕФІКСОМ *ВИ-* В
ГОВІРКАХ ПІВНІЧНОГО ТА
ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО НАРІЧ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ДО
ПОШУКУ ПАРАЛЕЛЕЙ.....283

Ірина ЦАРЬОВА

ОБРЯДОФРАЗЕМИ
ПІВНІЧНОУКРАЇНСЬКИХ І
СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ
ГОВІРОК.....289

Віра ШЕЛЕМЕХ

НАЗВИ ХЛІБА ТА ЙОГО ЧАСТИН
У ГОВІРКАХ НАДСЯНСЬКО-
НАДДНІСТРЯНСЬКОГО
СУМІЖЖЯ (у контексті південно-
західного та північного
наріч).....296

Тетяна ЩЕРБИНА

ПОЛІСЬКІ ЛЕКСИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ
В ГОВІРКАХ
СЕРЕДНЬОНАДДНІПРЯНСЬКО-
СТЕПОВОГО ПОРУБІЖЖЯ.....302

Олена ЮСІКОВА

ЗІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ НАД
СИСТЕМОЮ ГОЛОСНИХ ФОНЕМ
У ПОЛІСЬКИХ
ГОВІРКАХ.....310

Сергій ЯЦЕНКО

НАЗВИ ПРОДУКТІВ
ХАРЧУВАННЯ, СТРАВ І НАПОЇВ
У ГОВІРЦІ СЕЛА СТЕПАНІВКА
ЄМЛЬЧИНСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....317

Етно- та психолінгвістика

Наталія БІЛЕНЬКА

ХЛІБ: СЕМАНТИКА В
КОНТЕКСТІ НАРОДНОГО
ЕТИКЕТУ СЕРЕДНЬОГО
ПОЛІССЯ.....328

Олена ДЕНИСЕВИЧ

ВІЛЬНИЙ АСОЦІАТИВНИЙ
ЕКСПЕРИМЕНТ ЯК ЗАСІБ
ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО
ПОРТРЕТУ.....334

Тетяна НЕДАШКІВСЬКА

ПОНЯТТЯ АВТОРИТЕТ І ПОВАГА У
МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ
ПОЛІЩУКА.....341

Антоніна ПЛЕЧКО

МІСЯЦЬ У ТРАДИЦІЙНИХ
УЯВЛЕННЯХ ПОЛІЩУКІВ ТА ЙОГО
НОМІНАЦІЯ В
СЕРЕДНЬОПОЛІСЬКИХ
ГОВІРКАХ.....350

Валентина ПРУС

НАРОДНЕ ЛІКУВАННЯ ДЕЯКИМИ
ВИДАМИ
ГРИБІВ.....357

Наталія ХІБЕБА

ВЕСІЛЬНА ЛЕКСИКИ В
БОЙКІВСЬКОМУ Й
СЕРЕДНЬОПОЛІСЬКОМУ
ЕТНОКУЛЬТУРНИХ АРЕАЛАХ ХХІ
СТОЛІТТЯ.....363

Леся ХОМЧАК

ЛЕКСИКА РОДИЛЬНОЇ
ОБРЯДОВОСТІ В ПІВДЕННО-
ЗАХІДНОМУ ТА ПІВНІЧНОМУ
НАРІЧЧЯХ: ВЛАСНЕ ПОЛОГОВИЙ
ЕТАП.....372

Марина ШАРАПА

НАЗВИ ОБРЯДОВИХ ПРЕДМЕТІВ ЯК
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ГРУПА
НОМІНАЦІЇ ТРАДИЦІЙНИХ
ВЕСНЯНО-ЛІТНІХ КАЛЕНДАРНИХ
ОБРЯДІВ СЕРЕДНЬОГО
ПОЛІССЯ.....381